

COSTUL ECONOMIC AL ÎNCĂLCĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ÎN SECTORUL ANVELOPELOR ȘI ÎN CEL AL BATERIILOR

Cuantificarea încălcării în sectorul Fabricarea anvelopelor și a camerelor de aer; reșaparea și refacerea anvelopelor (NACE 22.11) și în sectorul Fabricarea de acumulatori și baterii (NACE 27.20)

COSTUL ECONOMIC AL ÎNCĂLCĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ÎN SECTORUL ANVELOPELOR ȘI ÎN CEL AL BATERIILOR

Echipa de proiect

Nathan Wajsman, economist-șef

Carolina Arias Burgos, economist

Mulțumiri

Autorii doresc să mulțumească membrilor grupului de lucru „Economie și statistică” din cadrul Observatorului, care au prezentat observații utile cu privire la rapoartele din această serie și la metodologia utilizată. În plus, surse din cadrul industriei au oferit informații cu privire la piața anvelopelor și a bateriilor din UE.

februarie 2018

Cuprins

1.	CUVÂNT ÎNAINTE	4
2.	REZUMAT	6
	2.1 METODOLOGIE ȘI DATE	6
	2.2 PRINCIPALELE CONSTATĂRI	6
	2.3 IMPACTUL NEECONOMIC AL ANVELOPELOR ȘI AL BATERIILOR CONTRAFĂCUTE	10

1. CUVÂNT ÎNAINTE

COSTUL ECONOMIC AL ÎNCĂLCĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ÎN SECTORUL ANVELOPELOR ȘI ÎN
CEL AL BATERIILOR

Observatorul European al Încălcărilor Drepturilor de Proprietate Intelectuală („Observatorul”) a fost creat pentru a îmbunătăți înțelegerea rolului proprietății intelectuale (PI) și a consecințelor negative ale încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală (DPI). În 2012, acesta a fost transferat de la Comisia Europeană la EUIPO, prin Regulamentul (UE) nr. 386/2012.

Într-un studiu realizat în colaborare cu Oficiul European de Brevete¹, EUIPO, acționând prin intermediul Observatorului, a estimat că aproximativ 42% din totalul activității economice și 28% din totalul ocupării forței de muncă în UE sunt generate în mod direct de industrii care utilizează intensiv DPI, iar încă 10% din locurile de muncă din UE rezultă din achiziții de bunuri și servicii de la alte industrii de către aceste sectoare.

Un alt studiu² a comparat performanțele economice ale întreprinderilor europene care dețin DPI cu performanțele celor care nu dețin DPI, constatând că veniturile per angajat ale titularilor de DPI sunt, în medie, cu 28% mai mari decât cele ale netitularilor de DPI. Efectul este deosebit de puternic în cazul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). Deși doar 9% dintre IMM-uri dețin DPI înregistrate, cele care dețin astfel de drepturi înregistrează venituri per angajat cu aproape 32% mai mari decât celelalte.

De asemenea, în cadrul unei anchete la nivelul UE au fost evaluate percepțiile și comportamentele cetățenilor europeni legate de proprietatea intelectuală și de contrafacere și piraterie³. Ancheta a arătat că, deși recunosc în principiu valoarea proprietății intelectuale, cetățenii tind să justifice încălcările la nivel individual în anumite cazuri.

Observatorul urmărește să completeze această imagine prin evaluarea impactului economic al contrafacerii și al pirateriei.

Acest exercițiu reprezintă o provocare din punct de vedere metodologic, întrucât urmărește să aducă în lumină un fenomen care, prin însăși natura sa, nu poate fi observat direct. Pentru a netezi calea spre

¹ EUIPO/OEB, *Intellectual Property Rights intensive industries and economic performance in the European Union: industry-level analysis report* (Sectoarele care utilizează intensiv drepturile de proprietate intelectuală și performanța economică în Uniunea Europeană: raport de analiză la nivel de sector), ediția a II-a, EUIPO, Alicante, 2016.

² OAPI, *Intellectual property rights and firm performance in Europe: an economic analysis: firm-level analysis report* (Drepturile de proprietate intelectuală și performanța firmelor în Europa: o analiză economică: raport de analiză la nivel de firmă), OAPI, Alicante, 2015.

³ EUIPO, *European citizens and intellectual property: perception, awareness and behaviour* (Cetățenii europeni și proprietatea intelectuală: percepție, conștientizare și comportament), ediția a II-a, EUIPO, Alicante, 2017.

cuantificarea sferei de cuprindere, a anvergurii și a impactului încălcărilor DPI, astfel cum prevede mandatul său, Observatorul a realizat o metodologie etapizată de evaluare a impactului negativ al contrafacerii și a consecințelor sale pentru întreprinderile legitime, pentru autorități și consumatori și, în cele din urmă, pentru societate în ansamblu.

Au fost selectate mai multe sectoare care utilizează intensiv DPI și despre ale căror produse se știe sau se crede că fac obiectul contrafacerii. Studiile anterioare au examinat următoarele sectoare: produse cosmetice și de îngrijire personală; îmbrăcăminte, încălțăminte și accesorii; articole sportive; jucării și jocuri; bijuterii și ceasuri; genți de mână și de voiaj; muzică înregistrată; băuturi alcoolice și vin; produse farmaceutice; pesticide; și telefoane inteligente.

Raportul comun al EUIPO și al OCDE⁴ privind comerțul mondial cu produse contrafăcute a scos la iveală marea varietate a sectoarelor afectate de contrafacere – de la articole de lux până la bunuri de uz curent, inclusiv produse care pot reprezenta o amenințare pentru sănătatea și siguranța consumatorilor și pentru mediu. Printre produsele vizate de falsificatori se numără și piesele de schimb auto, fiind afectată orice piesă și componentă auto, de exemplu segmenti de piston, filtre, centuri de siguranță, uleiuri și lubrifianți, baterii și anvelope.

Acest al doisprezecelea studiu, care vizează anvelopele și bateriile, utilizează o metodologie similară cu cea aplicată în studiile sectoriale anterioare. În *Studiul privind contribuția proprietății intelectuale*, realizat de EUIPO/OEB (2016), s-a arătat că ambele sectoare utilizează intensiv mărci, brevete, desene și modele.

⁴ EUIPO/ OCDE, Trade in counterfeit and pirated goods: mapping the economic impact (Comerțul cu produse contrafăcute și piratate: cartografierea impactului economic), editura OCDE, Paris, 2016.

2. REZUMAT

COSTUL ECONOMIC AL ÎNCĂLCĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ÎN SECTORUL ANVELOPELOR ȘI ÎN
CEL AL BATERIILOR

2.1 METODOLOGIE ȘI DATE

Metodologia aplicată în studiul de față (ca și în celelalte studii din această serie) presupune o serie cronologică lungă de date privind vânzarea unui produs omogen. Ori de câte ori a fost posibil, au fost utilizate datele oficiale furnizate de Eurostat, fiecare sector fiind definit pe baza clasificării NACE⁵. În cazul pieselor de schimb auto, numai două clase NACE îndeplinesc aceste cerințe: anvelopele și bateriile.

Punctul de plecare al acestei analize este valoarea anvelopelor și a bateriilor comercializate în UE, stabilită pe baza anchetei structurale privind întreprinderile (*Structural Business Survey – SBS*) realizate de Eurostat și a statisticilor comerciale internaționale. Vânzările preconizate pentru fiecare dintre cele două produse sunt generate și comparate cu vânzările efective din fiecare stat membru al UE. Diferențele dintre vânzările preconizate și cele efective sunt apoi analizate prin metode statistice. Aceste diferențe pot fi explicate parțial prin anumiți **factori socioeconomici**, cum ar fi creșterea PIB, cursurile de schimb valutar sau numărul de autoturisme la 1 000 de locuitori. În plus, se iau în considerare și **factori legați de contrafacere**, cum ar fi comportamentul consumatorilor⁶ reflectat în *Studiul privind percepția asupra proprietății intelectuale*.

Metodologia este explicată în detaliu în secțiunea 4.

2.2 PRINCIPALELE CONSTATĂRI

Se estimează că industria legitimă pierde anual **2,2 miliarde EUR din cauza prezenței anvelopelor contrafăcute pe piața UE și 180 de milioane EUR din cauza bateriilor contrafăcute**, ceea ce corespunde unui procentaj de **7,5% și, respectiv, de 1,8% din vânzările acestor sectoare**.

⁵ NACE (*Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté Européenne*) este clasificarea oficială a activităților economice utilizată de Eurostat, oficiul statistic al Uniunii Europene.

⁶ Se utilizează rezultatele *Studiului privind percepția asupra proprietății intelectuale* publicat de EUIPO în noiembrie 2013, cum ar fi tendința cetățenilor UE de a cumpăra în mod intenționat produse contrafăcute.

Estimările rezultate ale pierderilor de vânzări cauzate de contrafacere în sectoarele fabricării de anvelope și de baterii din toate statele membre sunt prezentate în tabelul 1, exprimate atât în termeni relativi, cât și în termeni absoluți.

Tabelul 1. Pierderile de vânzări din cauza contrafacerii anvelopelor și a bateriilor, pe țări (2010-2015)

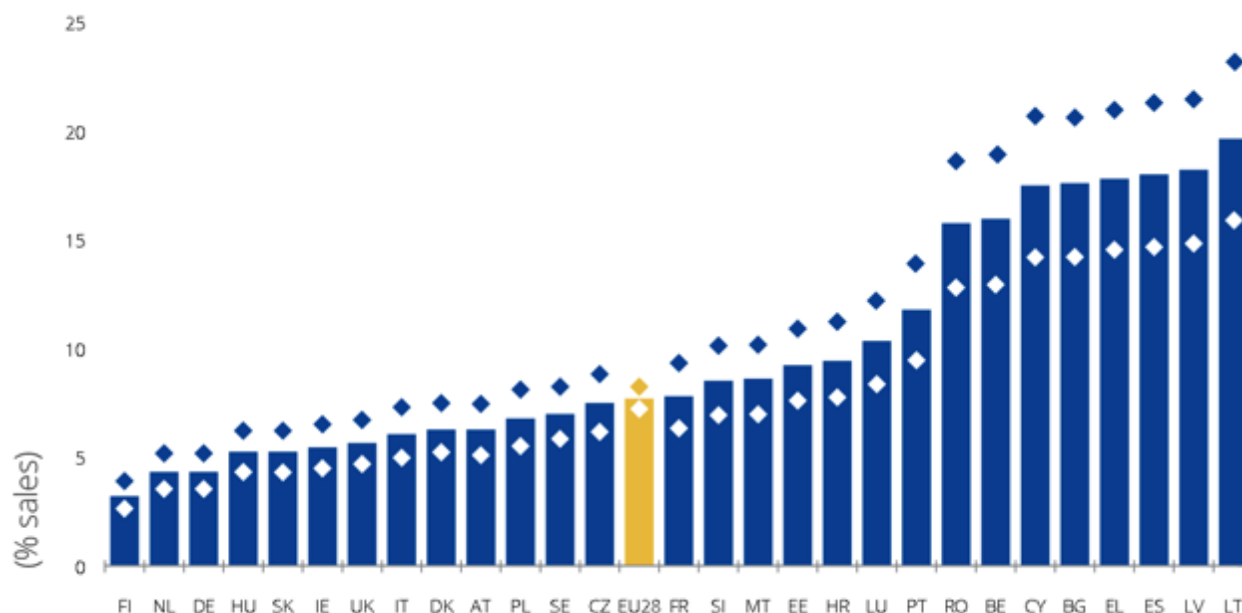
	ANVELOPE		BATERII	
	Pierderi de vânzări (%)	Pierderi de vânzări (milioane EUR)	Pierderi de vânzări (%)	Pierderi de vânzări (milioane EUR)
AUSTRIA	6,1	30	1,6	3
BELGIA	15,6	96	4,0	3
BULGARIA	17,2	21	4,4	4
CIPRU	17,1	7	4,4	1
REPUBLICA CEHĂ	7,3	106	1,9	3
GERMANIA	4,2	261	1,1	31
DANEMARCA	6,1	13	1,6	1
ESTONIA	9,0	4	2,3	N/A
GRECIA	17,4	39	4,5	5
SPANIA	17,6	445	4,6	32
FINLANDA	3,1	17	0,8	1
FRANȚA	7,6	411	2,0	27
CROAȚIA	9,2	9	2,4	N/A
UNGARIA	5,1	16	1,3	7
IRLANDA	5,3	11	1,4	1
ITALIA	5,9	256	1,5	18
LITUANIA	19,2	15	5,0	1
LUXEMBURG	10,1	2	2,6	N/A
LETONIA	17,8	11	4,6	1
MALTA	8,4	1	2,2	0
ȚĂRILE DE JOS	4,2	12	1,1	3
POLONIA	6,6	74	1,7	6
PORTUGALIA	11,5	41	3,0	3

ROMÂNIA	15,4	76	4,0	3
SUEDIA	6,8	45	1,8	10
SLOVENIA	8,3	14	2,2	1
SLOVACIA	5,1	14	1,3	1
REGATUL UNIT	5,5	201	1,4	13
UE-28	7,5	2 247	1,8	179

Țara cel mai puțin afectată de contrafacerea anvelopelor și a bateriilor în termeni relativi este Finlanda (3,1% și, respectiv, 0,8%), iar țara cea mai afectată este Lituania (19,2% și, respectiv, 5%). În termeni absoluți, impactul cel mai mare se înregistrează în Spania, unde pierderile de vânzări cauzate de anvelopele și bateriile contrafăcute sunt estimate la 477 de milioane EUR, urmată de Franța cu 438 de milioane EUR, Germania (292 de milioane EUR), Italia (274 de milioane EUR) și Regatul Unit (214 milioane EUR). Cele mai afectate cinci state membre ale UE au înregistrat pierderi de 1,7 miliarde EUR din cauza contrafacerii, reprezentând 70% din totalul pierderilor de vânzări din Uniunea Europeană.

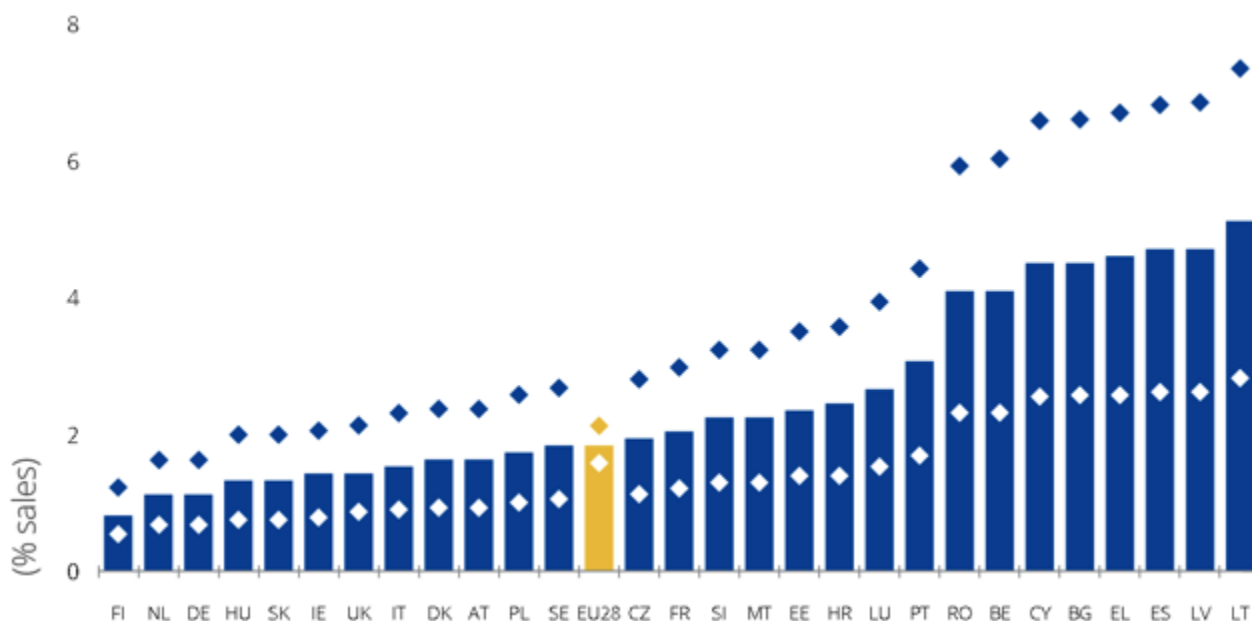
Estimările rezultate ale pierderilor de vânzări relative cauzate de anvelopele și bateriile contrafăcute sunt prezentate pe țări în figurile 1 și 2. Bara indică impactul contrafacerii asupra vânzărilor realizate în sectorul legitim, exprimat ca procentaj din vânzări, iar romburile indică intervalul de încredere de 95% al estimării respective⁷.

Figura 1. Pierderi de vânzări cauzate de contrafacerea anvelopelor, pe țări (2010-2015)

⁷ Intervalul de încredere de 95% este un calcul statistic care indică o probabilitate de 95% ca cifra reală să se situeze între limita inferioară și cea superioară ale intervalului respectiv. De exemplu, pentru UE în ansamblu, procentajul estimat al pierderilor de vânzări este de 7,5%, cu o probabilitate de 95% ca procentajul real să se situeze între 7% și 8%.

Figura 2. Pierderi de vânzări cauzate de contrafacerea bateriilor, pe țări (2010-2015)

Aceste pierderi de vânzări se traduc în pierderea directă a 8 318 locuri de muncă⁸.

Dacă se adaugă efectele de domino asupra altor industrii și se iau în considerare atât efectele directe, cât și cele indirecte, **contrafacerea în aceste două sectoare generează pierderi de vânzări de aproximativ 4,8 miliarde EUR pentru economia UE, ceea ce, la rândul său, duce la pierderea a 22 283 de locuri de muncă.**

⁸ Cifrele nu iau în considerare efectul importurilor, deoarece în cazul lor efectele conexe asupra ocupării forței de muncă se produc în afara UE. De asemenea, nu sunt incluse nici pierderile suferite de producătorii din UE ca urmare a contrafacerii pe piețele din afara Uniunii. Prin urmare, pierderile de locuri de muncă în UE sunt legate de mărfurile produse și consumate în Uniune.

În fine, presupunând că producătorii ilegali nu își declară activitățile și veniturile rezultate către autorități, **pierderea totală de venituri publice (impozitul pe gospodărie, contribuțiile la asigurările sociale și impozitul pe profit) poate fi, prin urmare, estimată la aproximativ 340 de milioane EUR.**

2.3 IMPACTUL NEECONOMIC AL ANVELOPELOR ȘI AL BATERIILOR CONTRAFĂCUTE

Prezentul raport se concentrează asupra consecințelor economice ale anvelopelor și bateriilor contrafăcute. Există însă și o serie de alte efecte în domenii precum sănătatea și deteriorarea mediului.

Adesea, anvelopele sau bateriile contrafăcute par a fi autentice, deoarece este foarte dificil să se facă distincția între un produs autentic și unul fals doar prin observarea aspectului exterior. Prin urmare, consumatorii pot să achiziționeze neintenționat produse care nu corespund standardelor și care nu prezintă siguranță, deoarece adesea produsele contrafăcute nu trec prin procese de testare și de asigurare a calității, punându-i în pericol pe șoferi și pe alți participanți la trafic.

Un studiu privind condițiile de producere a accidentelor asociate utilizării anvelopelor⁹ a demonstrat că o adâncime a profilului de cel puțin 1,6 mm reduce cu 84% probabilitatea de producere a accidentelor din cauza pierderii aderenței pe drumuri umede sau acoperite cu zăpadă, iar probabilitatea unui accident cauzat de explozia anvelopelor scade cu 86% față de anvelopele cu o adâncime a profilului mai mică de 1,6 mm. Testele efectuate de industrie au arătat că anvelopele falsificate cu o adâncime a profilului de 1,4 mm și cele recanelate (reparate astfel încât să pară noi, în pofida faptului că sunt anvelope vechi cu profilul aplatizat sau mai puțin adânc decât cel inițial) generează riscuri clare de siguranță pentru utilizatori.

Producătorii de baterii auto trebuie să respecte specificații stricte pentru a satisface așteptările consumatorilor cu privire la performanță și la siguranță. Produsele sunt proiectate astfel încât să prevină scurgerile de electroliti (aceștia având efecte potențial nocive nu numai asupra circuitelor din dispozitive, ci și asupra țesuturilor corporale). În plus, o supapă de unică folosință încorporată în etanșarea bateriei eliberează presiunea internă din interiorul acesteia în condiții de utilizare excesivă, pentru a preveni o explozie. Aceste caracteristici de siguranță lipsesc uneori la bateriile contrafăcute, punându-i pe utilizatori în pericol.

Pe lângă aspectul siguranței utilizatorilor, anvelopele și bateriile contrafăcute pot avea efecte nocive asupra mediului, deoarece este posibil ca materialele utilizate la fabricarea pieselor contrafăcute să nu

⁹ CHOI, EH., *Tire-Related Factors in the Pre-Crash Phase* (Factori asociați anvelopelor în faza premergătoare accidentelor) (raportul nr. DOT HS 811 617), Administrația Națională pentru Siguranța Traficului pe Autostrăzi, Washington DC, 2012.

îndeplinească standardele de siguranță și să nu respecte întotdeauna standardele privind protecția mediului și planul de acțiune al UE pentru economia circulară¹⁰, care include măsuri ce vizează întregul proces, de la producție până la gestionarea deșeurilor, inclusiv reciclarea și reutilizarea.

Anvelopele reprezintă un exemplu de produs pentru care economia circulară începe în etapa de proiectare, se extinde la utilizare și la colectarea produselor uzate și continuă cu reutilizarea și reciclarea. Asociația Europeană a Producătorilor de Anvelope și Cauciuc (ETRMA) raportează¹¹ o rată de tratare a anvelopelor de 96% (de exemplu, prin reutilizarea materialelor sau prin alte tipuri de reciclare).

La rândul lor, multe dintre componentele bateriilor pot fi reciclate, evitându-se eliberarea de substanțe periculoase în mediu și obținându-se materiale valoroase. Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 septembrie 2006 privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori (Directiva privind bateriile)¹² interzice comercializarea bateriilor care conțin anumite substanțe periculoase și stabilește obiective de colectare și reciclare a acestora, atribuind producătorilor responsabilitatea gestionării deșeurilor generate de baterii. Nu se știe în ce măsură producătorii de baterii contrafăcute respectă aceste reglementări.

Deși cuantificarea impactului neeconomic prezentat în această subsecțiune nu face obiectul prezentului raport, acest impact este, în mod clar, deosebit de important pentru societate și trebuie avut în vedere atunci când se analizează fenomenul anvelopelor și al bateriilor contrafăcute.

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/towards-circular-economy_ro

¹¹ <http://www.etrma.org/uploads/Modules/Documentsmanager/elt-report-v9a---final.pdf>

¹² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02006L0066-20131230>, JO L 266, 26.9.2006, p. 1.

COSTUL ECONOMIC AL ÎNCĂLCĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ÎN SECTORUL ANVELOPELOR ȘI CEL AL BATERIILOR

februarie 2018

© Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate
Intelectuală, 2018

Reproducerea este autorizată cu condiția
menționării sursei.

Avenida de Europa 4,
E-03008 Alicante – Spania

www.euipo.europa.eu